

*Petrana
Sabolek*

**PRIČE
ZA
NAJ
DJEČJE
UHO**

Online zbirka priča za djecu i mlade *Priče za naj dječje uho* pohranjena je u Hrvatskom arhivu weba u izvornom obliku, bez lekture i korekture, s pristupom putem portala digitalna.nsk.hr.

Korištenje ovog djela dopušteno je uz obvezno pridržavanje propisa o zaštiti autorstva, a kopiranje, umnožavanje, dijeljenje, objavljivanje, prikazivanje i izvođenje samo uz suglasnost autorice.

Naslovnica i zadnja stranica rukopisa vlastite su izrade kreirane uz pomoć interneta.

SADRŽAJ

Srebrna dolina	4
Ledeni čovjek	7
Priča ptice stonarice	11
Marta i katastrofa	13
Htio bih biti kornjača	16
Lijeni snijeg	18
Krampus i Djed Mraz	20
Hitriji od hitrijega	21
Odbjegla mašta	23
Sunce na odmoru	26

SREBRNA DOLINA

Samo Priča zna koliko je istine u ovome što se dogodilo u vrijeme kada se priroda tek rađala i kada još nigdje ničega nije bilo a put je baš nju nanio na mjesto na kojem je već sve na svojem mjestu bilo: i zelene travnate padine, po čijem su tepihu trčkarale razigrane srne i zečevi; i cvjetne livade, ponad kojih je prelijetalo nebrojeno parova šarenih leptirovih krila; i guste srebrne šume, u čijim su krošnjama pjevali korovi raspjevanih ptica a vesele se vjeverice igrale živahnu igru skrivača; i ogromno jezero boje neba, uz čuje su se žute i bijele cvjetove lopoča praćakale zlatne ribice i smaragdne patke.

Mjesto se zvalo Srebrna Dolina. Izronilo je iz okolnog nepreglednog mraka tako neočekivano da je i Priči zastao dah. U Dolini su se, naime, već uredno smjenjivali dan i noć pa nju danje svjetlo više nije zbunjivalo kao što ju ni odlazak Sunca u sumrak na počinak nije čudio. Već se znalo da će tada na Sunčevo mjesto zasjesti Mjesec, oko kojeg će se načičkati Zvijezde te će skupa, iskričavim nebeskim sjajem, svu noć svijetliti pute u Dolini.

Noćni sjaj s neba bio je nebeska uspavanki što ju je smislila Priroda očarana najzaljubljenijim parom u Dolini, Crnim labudom i Bijelom labudicom. Voljeli su se toliko da nisu imali vremena niti za san pa su i noću plutali jezerom neumorno svijajući svoje duge vratove jedan uz drugi. Umjesto sna trebalo im je svjetlo a kako su s jutrom, s dolaskom Sunca, zvjezdanu uspavanku preuzimale ptice to je Dolinom danonoćno odzvanjalo:

*"Ona nam je svjetlo danje, sjajna niska od biserja;
on sunčevih noći sanje, crni dragulj od paperja.
Jezero im dragi dom, vedro nebo topla deka -
u srcu tek jedna želja: do sto ljeta, do vijeka!"*

I dok je tako pjesma smjenjivala uspavanku, a uspavanka pjesmu, smjenjivali su se i dani u Dolini. Jedan blistaviji od drugoga jer u Dolini nije bilo nikog pred kim bi se trebalo skrivati, pred kim bi bježati trebalo. Za danima pak smjenjivale se i godine, prolazila su zapravo čitava stoljeća tako da se s vremenom i samoj Dolini počelo činiti kako je vrijeme za nju stalo. Zaustavilo se u danu u kojeg su se slili svi dani u Dolini, toliko jednaki da se dan od dana više ni po čemu razlikovao nije.

"A što ako je vrijeme zaboravilo na mene, ako me nije htjelo povesti sa sobom, ili je jednostavno krenulo nekim drugim putem, nije važno kojim, tek, ukoliko je u budućnost ipak otišlo bez mene?" sve češće se počela pitati Dolina.

"Sve u svoje vrijeme, Dolino!" uzvratila joj jednom Vrijeme te izvirivši iza brijega dobaci: "Upravo ti donosim korak, korak s vremenom!"

"Korak s vremenom?" upitno će Dolina, no odgovor je već bio tu. Na vrhu brijega stajao je Čovjek.

"Čovjek k'o čovjek!" promrsi površni pogled, no onaj drugi, podozriv, sumnjičavo je zavrtio glavom. Čovjek mu se nije dopao: na ruci stajao mu sokol, o ramenu visjela mu puška, a uz skute njuškalo mu pseto.

"Gostima valja izreći dobrodošlicu!" trgnu Dolinu osjećaj gostoprimstva, no danak budućnosti bio je brži.

Nemirno pseto već se bilo otelo čovjekovom skutu pa stušivši se niz padinu uskipjela mu je slina frcala na sve strane kad je s krvavim plijenom u razjapljenoj gubici mahnito dojurio nazad. Plijen nije bio osobit. Radilo se o sićušnom zečiću što je još časak prije živo skakutao među brojnom braćom, tucetom snježno bijelih zečića.

U akciji je, iako se nije činilo, već bio i sokol: stojeći nepomično poput kipa netremice je piljio u pristalu čaplju što mu je oko sokolovo već bilo uzelo na nišan pa čim se čaplja vinula u nebo vinuo se i on te obrušivši se na nju svom snagom svojih snažnih lovačkih krila nesretna je čaplja učas postala nemoćan plijen njegovih oštrih kandži.

I čak se isto dogodilo i s čovjekom: mirno je podigao pušku, još mirnije nanišanio i krajnje mirno opalio. Međutim, kad mu je pas umjesto željene smaragdne patke dovukao mrtvo tijelo bijele labudice začuđenim se pogledom hitnuo na labudicu pa ljut što je promašio metu žurno je napustio Dolinu.

Pokupio je svoje trofeje te pseto i sokola, a trofeji su bili samo zec i čaplja. Mrtvu bijelu labudicu nije htio: da ga ne bi podsjećala na promašenu metu radije ju je šutnuo nogom pod granje srebrnog bora.

Surova stvarnost što je toga dana, na taj način stigla u Dolinu zaustavila je dah i samoj Priči šapnuvši joj na uho da se s njenim dolaskom uvijek sve mijenja i da od tog dana ni u Dolini više nikad neće biti kako je bilo prije.

I doista. Tuga Crnog Labuda za Bijelom Labudicom, te ogromnih porodica ptica i zečića za izgubljenom Čapljom i Zečićem, bila je neopisiva. Tugovalo je sve živo u Dolini stoga se Priroda tada zarekla da u žal za tako tužno završenom labuđom ljubavi i ostalim više nikada neće progovoriti ni riječ.

I kao što je poznato Priroda i danas šuti, progovara zapravo samo svojom uvijek jednako neponovljivom ljepotom.

A Dolina, objasnila je kasnije Priča, upoznavši tugu i strah svoju blistavu sliku s početka priče, zauvijek je sakrila oku. Doduše, ne baš svakom. I danas ju se navodno može

naći slijedom one nebeske uspavanke kojom se zvjezdano nebo za sunčanih dana oglasi noću a u kojoj samo istinski ljubitelji prirode mogu čuti:

*"Ona noćas već je zvijezda i cijelom se svijetu smiješi
dok iz svog nebeskog gnijezda sjajem iskri dragog tješi.
No utjeha ta je 'zalud jer uz sebe On Nju želi:
zvijezde gleda kao usud, sjaju im se ne veseli.
Obdan, obnoć, danomice, jezerom ko noćca pluta,
obdan, obnoć, onkraj zvijezda, nemilo bez cilja luta."*

LEDENI ČOVJEK

Ni za ovu priču ne tvrdim da je posve istinita. No navodno se uistinu dogodila, u prastaro vrijeme, u nekoj zabiti vječnog leda gdje se bilo smjestilo neobično selo po imenu Bezimen-selo.

Bezimen-selo nije imalo ni putova ni mostova ni željezničku prugu pa njegovi seljani, Bezimen-seljani, nisu znali niti za papir, kotač, struju, a o radiju, televizoru, telefonu, mobitelu i kompjutoru nisu mogli ni sanjati. I budući da ni vlastita imena nisu imali to su se nazivali Muškarac, odnosno, Žena, uz dodatak broja borovih iglica dobivenih prilikom rođenja. Uvijek jednu više od prethodno rođenog tako da su te, svoje iglice, prepoznavanja radi, uvijek imali uza se, u kožnoj vrećici oko vrata.

I kako u Bezimen-selo nikad nitko nije dolazio tako Bezimen-seljani nikad iz njega nisu izlazili. Živjeli su u uvjerenju da je njihovo mjesto jedino mjesto na svijetu, a oni, njegovi stanovnici, jedini stanovnici svijeta.

Dakako da je to bila strašna neistina, velika zabluda, s kojom se uvijek teško suočiti, a što je čekalo i Bezimen-seljane. Zato i ne čudi što se jednoga dana, kad je spomenuta istina konačno pokucala i na njihova vrata, Bezimen-selo opasno uzmuvalo.

Krivac je bila snažna zimska oluja što je toga jutra dovitlala i do Bezimen-sela jedan letak, običan, papirnati, kojim se tamošnje mještane pozivalo na novogodišnju podjelu dječjih darova. Pozivao ih je osobno Djed Mraz, sa slike na letku, okružen darovima u svojim saonicama u koje su bila upregnuta dva snažna jelena.

Prizemljivanje letka, a što ga je oluja kao u inat bila spustila nasred glavnog seoskog trga, odjeknulo je Bezimen-selom jače nego da je na trg pala atomska bomba. Vrhunac je zapravo nastupio kad je mrtvu tišinu na trgu rasporio glas golobradog dječarca, imenom Muškarca sa Sto osam iglica, a koji je, pred čitavim selom, jasno glasno i bez uvijanja ustvrdio da Bezimen-selo ima - susjeda.

- Ova stvarca to jasno potvrđuje! - uzviknuo je podižući sa zemlje papirnati letak.

- Ne slušajte ga, rađaju mu se zle misli, a one truju! - prijeteći je povikao glavni vrač u selu, po imenu Muškarac sa Tri iglice.

- Svi znamo da Bezimen-seljani ovu stvarcu nisu mogli napraviti, a budući da ona ipak postoji onda postoji i onaj tko ju je napravio, dakle, susjed! - odrješito je uzvratilo golobradac na što se seoski vrač samo suho nakašljao, a poglavar sela, inače, Muškarac s Jednom iglicom, u pratnji svoje žene, imenom Žena s Jednom iglicom, bez riječi napusti trg.

Za njim trg su šutke napustili i ostali, posljednji naš golobradac, nakon čega se onom letku posve zameo trag.

- Imam ga, konačno ga imam! Dokaz koji sam tražio konačno se nalazi u mojim rukama! - likovao je te večeri u osami svoje izbe čvrsto držeći onaj letak u ruci. - To je trag kakvom sam se oduvijek nadao zato ću sada, kada ga konačno imam okrenuti i nebo i zemlju kako bih došao do istine. Moram pronaći susjeda i dovesti ga u selo kako bi ga seljani vidjeli.

Govorio je tako golobradac sam sebi; slutio da je letak zalag budućnosti i zato je odlučio čuvati ga kao zjenicu oka, barem dok se ne pojavi novi trag.

- Led će to učiniti umjesto mene! - rekao je naglas i istom kradom skliznu u mrklu zimsku noć gdje je uz pomoć mjesečeva svjetla do jutra klesao u ledu likove sa slike na letku.

Klesao je vjerno, sa svim sitnicama što ih je bio uočio na slici, a kako su mu upomoć bili i mraz i inje te čarobni sjaj mjeseca, to je s jutrom, na glavnom seoskom trgu, umjesto bezlične ledene gromade, osvanuo vedri lik bradatog djeda, opremljenog brojnim neobičnim stvarima s letka.

Zahvaljujući isklesanoj skulpturi njegovi su se Bezimen-seljani tek sada mogli pobliže upoznati sa sadržajem letka. Tek sada su mogli vidjeti sve te neobične stvarce na njem, pred kojima inače bijahu zažmirili, žmireći zapravo pred istinom.

A Ledeni čovjek, kako su odmah nazvali skulpturu, plijenio je skladnim linijama i zagonetnim prizorom tako da je otad čitavo selo danomice mudrovalo nad njim. Naglas su se pitali, ali bez odgovora: tko je bradati djedo; zbog čega je bor tako neobično okićen; čemu služe i komu su namijenjeni blještavi paketići ispod bora; što će djedu neobična naprava na kojoj sjedi i zašto jeleni ne šeću, kao u šumama Bezimen-sela, već su privezani uz tu neobičnu djedovu spravu?!

Bilo je i drugih pitanja, no svejednako bez odgovora radi čega su se dogovori da će Ledenog čovjeka čuvati kao oko u glavi dok njegova zagonetka ne bude u potpunosti riješena, dok ne dođu do odgovora i na posljednje pitanje.

Istim se pitanjima inače mučio i golobradac. No njega su dodatno mučile još i boje. Pitao se kako ih je susjed uopće osmislio, a potom i napravio, stvorio ih toliko stvarima da sve sitnice na letku izgledaju kao da su žive?!

I kao po narudžbi u taj se čas oglasila oluja: grmnula je kao grom iz vedra neba, udarila pravim ljetnim žarom, gromovima i vatrometom munja, prolivši ponad Bezimen-sela spektar duginih boja u kojem je Ledeni čovjek na seoskom trgu oživio točno kao na onom letku! Vidjevši to seoski je vrač izletio iz svoje izbe te pred Ledenim čovjekom stao vikati iz sveg glasa:

- Evo, to je ta slika, sada je dobro pogledajte i priznajte da ju je samo nebo poslalo! Nebo nam, dakle, slikom poručuje da ne tražimo nepostojeće stvari, da ne tražimo druge svjetove kojih nema!

Za osupnutim vračem u oduševljeno talambasanje selom krenuli i svi ostali pa je i opet samo naš golobradac ostao sam, po strani, prepušten svojim mislima.

"Uzmimo da je vrač u pravu" govorio je iste večeri naglas u svojoj izbi "Uzmimo da je uistinu nebo zaslužno što je Ledeni čovjek oživio. Ali kome zahvaliti što ovaj na slici, na ovom letku, u svom crvenom kaputu, djeluje tako živo čak i kada nebeskih munja nema?" pitao se i dalje zamišljeno promatrajući letak na kojem mu nenadano oko zape za jelene i saonice.

- Krenut ću drugim putem. - reče najednom te i opet skliznu u hladnu zimsku noć, otisnuvši se ovog puta u šumu u kojoj će od borovog granja napraviti spravu kao na slici, privezati za nju dva šumska jelena i onda vidjeti hoće li se i što dogoditi.

I dogodilo se. Kad je čudesna naprava bila gotova i kad je privezao uz nju dva snažna šumska jelena saonice su pojurile za jelenima po onom, stoljetnom snijegu i ledu Bezimen-sela brzinom kakvu golobradac nije mogao ni zamisliti. Nije bilo šanse obuzdati jelene i zaustavi se, no nije ni htio. Nije mu bilo suđeno ostati u Bezimen-selu zato se prepustio jelenima i neobičnoj spravi da ga nose kamo je i sam stremio - u budućnost.

No završio je tek u susjednom gradu, Leden-gradu, do kojeg su jeleni dojurili gotovo bez daha i zaustavili se tik uz onog "susjeda" sa letka što je baš toga časa na gradskom trgu dijelio djeci novogodišnje darove.

"Bože kako je svijet mali!" - prostrujalo je golobradcu kroz glavu kad je ugledao pred sobom identičan prizor kao na slici sa letka.

Naravno da mu je s vremenom i sve drugo, ponajprije u svezi s letkom postalo jasno. Zapravo naučio je otad još mnogo novoga sve sa željom da jednog dana i svojim Bezimen-seljanima pokaže naučeno, upozna ih čak i sa "susjedom", ako ga u međuvremenu već nisu i sami upoznali, govorio je tako sam sebi dok su godine prolazile.

A onda, kad je već i sam zašao u poznije doba, obrastao u dugu kovrčavu sijedu bradu, nalik Djedu Mrazu, krenuo je posjetiti svoje Bezimen-selo.

Znali su inače Bezimen-seljani da je golobradac, točnije, njihov Muškarac sa Sto osam iglica svojedobno nestao, pričali su o tome godinama, no kako se nestali nikako nije vraćao to je konačno i njegova sudbina pala u zaborav. I zato je sada, kad se ponovo pojavio i podsjetio ih na tog, nestalog Bezimen-seljanina, odnosno, sebe, prvo je morao podastrijeti svih svojih sto osam borovih iglica.

Pregledavali su ih Bezimen-seljani poduže vrijeme, uspoređivali ih sa svojim iglicama, no kako se na kraju ipak pokazalo da iglice ne lažu i da je bradati pridošlica uistinu njihov

davno izgubljeni i već gotovo zaboravljeni Muškarac sa Sto osam iglica, došljacima bijaše dopušteno ući u selo. Kažem došljacima budući da je sa Muškarcem sa Sto osam iglica došao i takozvani - susjed.

Međusobni susret, pak, bio je pravi šok, i to za sve.

Čudio se ponajprije Muškarac sa Sto osam iglica. Nije naprosto mogao vjerovati da se Bezimen-selo nije promijenilo niti za jotu te da njegovi seljani još uvijek nisu odgonetnuli tajnu Ledenog čovjeka. Čudesna skulptura, na vlas ista kakvom ju je upravo on isklesao, nekoć, davno, dok je još golobradi dječarac bio, još uvijek je stajala na istom mjestu.

Čudili se, s druge strane, i Bezimen-seljani, ponajprije činjenici da susjed uistinu postoji te da je navlas isti njihovom Ledenom čovjeku. Čudili se i što je došao na neobičnoj spravi, s njihove ledene skulpture te što im je donio i okićeni bor, i darove ispod bora, sve navlas isto kako je ledena skulptura govorila.

No najviše se ipak čudio sam susjed, najbolji prijatelj našeg Muškarca sa Sto osam iglica, poznatiji inače kao Djed Mraz iz susjednog Leden-grada. Krenuo je, naime, u Bezimen-selo kako bi učinio uslugu dragom prijatelju i svojom pojavom pomogao Bezimen-seljanima da lakše shvate tko je Djed Mraz, čemu služe njegove saonice i sve ostalo, osobito darovi. Sve to trebalo im je biti nepoznato - mrmljao je sam sebi naglas - a kad tamo, u tom selu, nasred trga, već je stajao njegov lik ovjekovječen iskričavim sjajem stoljetnog leda Bezimen-sela?!

PRIČA PTICE STANARICE

Vani zima, snijeg, a po mom dvorištu nebrojeni tragovi ptičjih nožica. Zar ptice nisu otišle na jug, prođe mi kroz glavu, kad jedna, kao da mi je pročitala misli, zacvrkuta s ograde neobičnom pričom.

Dogodila se navodno jedne opake zime, kad je studen stigla krajnje neočekivano, banula na vrata poput nenadanih gostiju tako da su ju, što se ptica tiče, upoznale samo one čiji je odlazak preduhitrila. Ne mogavši se više vinuti u nebo i odletjeti morale su ostati u svom domu na milost i nemilost nemiloj zimi: snježnim vijavicama u kojima se snažni vjetar u kovitlacima nezaustavljivo razbacivao gustim, debelim pahuljama snijega.

I budući da snježne vijavice nisu tjednima sustajale debljina snježnog pokrivača rasla je vrtoglavom brzinom. Naočigled su stoga ostajali zavijani pod snijegom prvo prozori i vrata, a potom i krovovi, i dimnjaci kuća, polagano čak i najviših zgrada u gradu. Nakon njih snijeg je prekrrio i gradske dinosauruse - ogromne jablanove iz Aleje jablanova da bi na kraju progutao i najvišu točku u okolici - crkveni toranj.

A progutavši i crkveni toranj izbrisala je zima s lica zemlje i gradove, i sela, i šume, i ceste, oduzela oku sve živopisne boje jer dokud je pogled sezao sve je bilo bijelo, bijelo sve do samoga neba!

I iako se upravo čovjek najviše trudio doskočiti snježnoj nevolji - nije uspio. A krenuo je na snijeg već prvog dana. Metlama i lopatama meo ga je sa staza i ulaza u kuću, izbacivao iz dvorišta i sa ulica, prtio se ulicama i s ralicama te ostalom, takozvanom protu-snježnom mehanizacijom, no kad je snijeg progutao i ralice i tu, takozvanu, protu-snježnu, čovjek je i sam morao odstupiti.

Pobjegavši pred snijegom u sigurnost doma svoga, zabarikadiran u svoja četiri zida, ostao je u njem, ali sada i u njem pod snijegom; sam, ili s obitelji, s većim ili manjim zalihama hrane i vode te svejednako ustrašen, nerijetko i bolestan tako da drugo i nije mogao već skrušeno moliti da snijeg čim prije sustane, i okopni, da na nebu opet zasja sunce pa da on i opet izađe na svjetlost dana i krene na posao, u školu, trgovinu, šetnju...

Nasuprot čovjeku, miševi i mačke, primjerice, nisu se tužili. Ta su čudesna bića, naime, i u takvom uvjetima nepogrešivo njušila ono što im je oduvijek bilo srcu milo: miševi, dakle, i najsićušniju mrvu hrane, a mačke i najsićušniji mišji rep radi čega su se i po tim nepreglednim hodnicima ledenog snježnog labirinta neprekidno povlačili.

Ptice pak pokazale su se posebnom pričom. Već slijedeće jeseni, naime, uvjeravale su ostale da ne moraju na jug!, objašnjavale ima da se i najljući da preživjeti kod kuće kao

što su i same preživjele tu, o kojoj je riječ. Stvar je u zajedništvu, podvlačile su objašnjavajući kako su preživjele, točnije, probale ih podučiti kako doskočiti zimi.

S početka, naime, šćućurene od straha u gomilu, nijemo promatrajući moć zime. začas su shvatile da njihovo perje božanski grije, osobito dok se stisnu jedna uz drugu, kao tada, kad je onima u sredini postajalo čak i vruće, čak toliko da su svako malo morale na rub gomile kako bi se rashladile. Zalepršale bi tada krilima i istom stresle snijeg sa sebe, a usput, protežući nožice, njihovom toplinom otapale bi i snijeg pod sobom.

Hrabre i složne na taj su se način do kraja zime odupirale snijegu. Osobito kada su shvatile da im ni u tim uvjetima nije problem doći do vode i hrane po što su inače i same dotad svake jeseni odlazile na jug. Vodu su nalazile u otopljenom snijegu, a hranu u dozrelim bobicama grmolikog raslinja, ili neubranim plodovima krušaka, jabuka, šljiva, oraħa, kestenova, što su ostali zameteni u grmlju, ili pod suhim lišćem ispod drveća. I u slučaju snijega, sva ta hrana čekala ih je pod njim pa su sve te, pametnice: vrapci, vrane, grlice, sjenice, svrake, djetlići, sivi ćukovi, crvendaći, ćavke, divlje patke, fazani, galebovi i još neke druge, što ih se danas naziva nazivamo pticama stanaricama, sa zadovoljstvom zaključile da im jesenska seoba na jug zapravo i ne treba. Zimu mogu preživjeti i kod kuće, o tom više nije bilo spora, a bijele rode, ćvorci, kosovi, kukavice, slavuji, lastavice i druge, takozvane, ptice selice, neka sele i dalje, ako im je baš volja i dalje, svake godine potezati amo-tamo istim dugim, neizvjesnim putem prema jugu.

Isprićavši tako što je namjerila otkriti, razgovorljiva je ptićica veselo odlepršala, a ja zahvaljujući njenoj prići danas se više ne pitam otkud u mom dvorištu i zimi na snijegu svježi tragovi ptićjih nožica.

MARTA I KATASTROFA

Ovo je priča o Marti, mojoj mlađoj sestri, što su mi ju roditelji s veseljem "darovali" u vrijeme kad je meni do mlađeg brata ili sestre već bilo stalo kao do lanjskoga snijega, a istom je i priča o katastrofi, kojom sam uistinu smatrala i Martu i sve ostalo vezano za njen dolazak na svijet, sve dok se nije prava pojavila.

Ne kažem da je Marta bila kriva što je našoj sestričkoj vezi, osim zajedničkih roditelja, zajedničko bilo još samo trinaest godina razlike pa je za mene bila prava katastrofa što je njenim dolaskom na svijet moja soba postala i njena, što je uz zaposlene roditelje sve moje slobodno vrijeme postalo i njeno: ja sam Martu i hranila, i oblačila, i vodila je u vrtić, i igrala se s njom pazeći usput da ne učini štogod sebi ili drugima, učila je i drugim stvarima tako da su baš svi primjećivali kako se taj naš veseli krasuljak naočigled razvija u nadasve pametnu djevojčicu pri čemu je međutim ostajalo posve neprimijećeno da ja svakim danom sve brže i sigurnije gubim vezu i sa školom i sa ostatkom školske i ulične škvadre. Vidjele su se samo katastrofalne stvari što su mi se počele sve češće događati, a od kojih ću spomenut samo jednu, posljednju, takozvanu: invaziju.

Izvodila ju je naime jedna, gotovo nepregledna kolona riđe smeđih mrava iz porodice *Farmica rufa*, što su jednog jutra, disciplinirano, u koloni jedan po jedan, krenuli nadirati put mog ružičastog pokrivača, dakle, ravno na mene i to samo zato što sam ih ja tri dana ranije, radeći domaću zadaću iz prirode bila preselila iz njihovog mravinjaka u maminu praznu staklenku od krastavaca, a na kojoj je Marta (a tko bi drugi?) otpustila zatvarač u mjeri da su krenuvši tko zna kada otamo, do časa kada sam ih ja opazila, već bili došli gotovo do samoga grla!

Pogled na njih totalno me je sledio, no ipak sam progutala vrisak. Probuditi Martu, sred ovakvog mravinjaka nasred sobe bilo je posljednje što mi je toga časa trebalo stoga s mislima u košmaru panično sam, u mislima, stala prizivati upomoć i mamu, i tatu, osobito *Myrmecophagidae*, najpoznatijeg svjetskog mravoklopa, očajno svjesna da ih sve odreda prizivam uzalud. Jer, kao što se mama i tata nisu mogli maknuti s posla tako niti spomenuta mravo-klopska lijenčina nije micala iz onih svojih, tropskih krajeva.

Nemajući, dakle, izbora posegnula sam za maminom Omegicom 500; usisavačem neslućene jačine, što je koštao, kako je tata rekao, čitavo bogatstvo, ali je očito i vrijedio tih para budući da je efikasno, poput *Myrmecophagidae*, posaugao čitavu mravlju invaziju, štoviše, usput i svu silu papagajskog smrada, a što ga je Martin ljubljani papagajski krilomlat, Srećko, bio izbacio iz onog svog svinjca od krletke istom čim je počuo zvuk Omegice 500.

Ali kao što je mama u sekundi prokužila da je njena, zlata vrijedna saugalice bila u tuđim rukama, tako je i tata u sekundi proključio moj prvi kolac u životu. U mom slučaju iz prirode budući da je učiteljica između one prazne staklenke od krastavaca i ne imanja domaće zadaće stavila znak jednakosti. Invaziju naime nije prihvatila kao izgovor čime je tatu učinila najnesretnijim čovjekom na svijetu.

Ne vjerujući naime onoj mojoj, negativnoj u školskom imeniku, čitavu je večer hodao gore-dolje po sobi razgovarajući naglas sam sa sobom.

"E, kužiš li ti to, dobiti kolac iz prirode!?, i to na temu mrava!, e, na temu pišljivoga mravca, mravuljka, tog najradišnijeg stvora na svijetu, a što ga čak i naša Martica u travi prepoznaje i o kojemu si ti (dakle, ja!) svojedobno, dok si još i manja od Martice bila, čak i pjevati znala, i to onu, zgodnu, onu što je išla onako... Ma, kako li je samo, ono, išla?... Mrav, mrav... Ah, da, sjetio sam se: *Mrav, mrav, čitav dan provodi u travi, mrav, mrav, živ i zdrav radiša je pravi!*"

Tata je naime nakon spomenute tirade čak i zapjevao a kako je pjevao lijepo, toplo i meko, a i pjesma je bila lijepa, to je, pjevajući na Martin zahtjev, jednom, pa još jednom, pa još jednom, na kraju, pjesmom o mravu, uspavao i mamu, i mene, i sebe, pa čak i - Martu.

Gledano iz tog ugla, toga časa bila je neviđena katastrofa u našoj kući radi čega maminu tiradu zbog saugalice neću ni spominjati.

Danas, međutim, kad znam što je katastrofa, dala bih sve na svijetu da je mojoj "katastrofi" ovdje bio kraj, da je sve završilo samo na toj, mravljoj invaziji i mom kolcu iz prirode.

Ali Marta je i u to poslijepodne toliko cmizdrila za svojim Ki-Ki bombonima da sam se ja, radi mira u kući, i opet nevoljko, i bez pozdrava, sjurila niz stepenice prema dućanu u susjednoj ulici. Ni u najcrnijim mislima mi nije bilo da će upravo u tom času ona bomba, mina, ili što li je već bilo udariti baš u našu zgradu, ravno u naš stan te da se ja, s Martinim *Ki-ki* bombonima, iz onog dućana, više neću imati ni kome ni kamo vratiti.

Prošlo je otad mnogo godina, no pitanje o katastrofi i danas me muči. Možda nisam trebala, onako ljutito i bez pozdrava, s katastrofom na ustima otići po one Ki-Ki bombone za Martu, čime sam možda i nesvjesno zazvala tu, pravu, u kojoj je, eto, zauvijek nestalo sve, pa i Marta.

Baka govori da nije tako, da bi zapravo još veća katastrofa bila da sam toga časa i ja bila u kući. Sada barem ima mene, uporno ponavlja, radi čega i mislim da me samo tješi.

A moja utjeha otad su - mravi. Da, onih u travi. Nije razlog u onoj, tatinjoj pjesmi. Prije će biti da se i danas potajno nadam da će se jednom iz neke osame pojaviti i neki iz one nesretne porodice *Farmica rufa*, a koji je, možda, poput mene, nalazeći se u onaj zao čas na

nekom drugom mjestu izbjegao maminu Omegicu 500, pa sad i on, prebirući poput mene po travi usput jednako kao ja razmišlja o katastrofi.

HTIO BIH BITI KORNJAČA

(Tekst P. Sabolek, preuzet iz HERKUL-a, ratnog glasila Medicinskog centra Čakovec, br. 1/1991.)

Krešimir, plavokosi osmogodišnji Vinkovčanin na privremenom oporavku u čakovečkoj bolnici naoko bezbrižno leži u svojoj bolesničkoj postelji. Okružen s bezbroj poklona, dobivenih od nepoznatih ljudi koji stalno dolaze da ga posjete, priča svoju priču uz osmijeh što odaje nevjericu da je nešto takvo danas još uvijek moguće.

S rukama u gipsu, desnom do lakta, a lijevom nešto niže, neumorno lista svoju najnoviju slikovnicu o Alibabi i četrdeset hajduka. Ta dječja zaigranost raspršuje zebnju pa gledajući ga mudro zaključujem: "Eto, što su djeca, njima ništa nije strašno, čak ni gips što umjesto bespomoćne Krešimirove noge izviruje ispod njegovog nemirnog pokrivača." Povodeći se za dječakovom mirnoćom pitam:

- Što ti je s nogom?

- Ništa, udarila mina. - odgovara on ne trepćući, kao da je mina uobičajena stvar.

- Kako, udarila? - pitam glupo.

- Pa, lijepo, dok sam bio na ulici ona udarila i onda su se oni njeni komadići, geleri, raspršili i tako... ustvari oni su me udarili... - odgovara Krešimir, jednako nehajno.

- A što si radio na ulici?

- Ništa, onako, razgovarao s gardistom. - glasi odgovor. Što je bilo s gardistom ne pitam, ne usuđujem se. Ali Krešimir, kao da mi čita misli, odgovara i bez pitanja:

- On je, jadan, poginuo.

Gutam knedlu i tiho gotovo bez glasa nastavljam pitanjem:

- A gdje su ti bili roditelji?

- A gdje bi bili? Radili su! Otac je hranio svinje, a majka ... ne znam, valjda nešto po kući - odgovara dijete kao da mi želi reći da i u ratu treba raditi.

Obaram pogled ispričavajući se tim nesretnim ljudima što sam ih u svojim mislima, ne vodeći računa o surovoj životnoj svakodnevnici, brzopleto i nesmotreno optužila za roditeljsku nebrigu.

Moje uskovitlane misli, u kojima čitam vlastitu nesposobnost življenja u takvim uvjetima, srećom prekida Krešimir.

- Teta, da li se može tu negdje kupiti ono odijelo što kad obučeš budeš kornjača?

- Kornjača? - ponavljam upitno i započinje moja sumnja u "Alibabine" sposobnosti. Iza listova slikovnice što ih je Krešimir neprekidno okretao stvarajući dojam zaboravljenih ratnih

stradanja te ponovnu uspostavu dječjeg mira, a za što sam ja zaslužnim smatrala "Alibabu", skrivalo se tek dječakovo traženje uspješnog puta k izgubljenoj sigurnosti.

- Zašto baš kornjača, zašto ne ptica ili medo ili neka druga životinja koja ne mora nositi teški kornjačin oklop? - pitam oprezno želeći da Krešimirov odgovor ne potvrdi moje slutnje.

- Zato što je ona najjača! Najjača od svih! - odgovara on i nastavlja. - Znaš, oni ti u Zagrebu nemaju ništa na televiziji, samo rat, pa ti onda ja okrenem Beograd! Ma ne bi' ja nji' okretao, ja bi' im najradije opsovao, ali oni imaju crtiće! Imaju ti onaj, znaš, u kojemu ti oni, strašni aligatori juru kornjače! Juru ih i juru, a one bježu!... Ma ne mogu ti oni, aligatori, njima, kornjačama, ništa! One ti imaju oklop! Ali dogodi se ponekad da neku i uhvate i onda je pojedu, a to ti meni bude žao... bude mi tako teško...

- Ti bi, znači, htio postati kornjača? - pitam još opreznije nesretna zbog ostvarenja svojih slutnji, nesretna zbog toga što "Alibaba" nije uspio ostvariti cilj radi kojeg su ga dobri nepoznati ljudi darovali Krešimiru.

- Aha. - odgovara on bez dvoumljenja.

Napuštam njegovu sobu crvena u licu kao sva ljudska krv prolivena u ovom suludom ratu. Crvena od srama u ime svih ljudskih aligatora zbog kojih je Krešimir izgubio povjerenje u odrasle pa svoju sigurnost traži u kornjačinom oklopu. Dijete je u pravu. Ni ja više ne vjerujem u razum i zato svim srcem želim da on i sva druga mala i velika nedužna i bespomoćna bića postanu kornjače. Naravno, ne zauvijek, samo privremeno, dok traju vremena aligatora.

LIJENI SNIJEG

Drijemao je Snijeg u svojoj sobi, da ga ne bi uznemiravali zaključao je vrata i dobro zabravio veliki prozor.

- Dođi, Snijegu, bez tebe ne mogu praviti vijavicu! - dozivao ga je vjetar.

- Dođi, Snijegu, bez tebe nisam lijepa i nitko mi se ne raduje! - dozivala ga je zima.

- Dođi, Snijegu, bez tebe se ne možemo sanjkati, grudati se, ni praviti snješka! - dozivala su ga djeca, no Snijeg niti da trepne.

- Gdje je i zašto ne pada? Pod njim bi nam bilo puno toplije. - uzalud se pitale i promrzle grane.

- Bojim se da je bolestan. - promišljao je zec.

- Ili se možda izgubio?! Nestao negdje na drugoj strani svijeta kamo ga je ljuti sjeverac otpuhao? - razglabale su zabrinute ptice.

- Snijeg je najobičnije lijenčina! - oglosi se najednom povikom veliki Prozor u Snijegovoj sobi. - Svi ga dozivaju, svi pitaju za njega, a, on, evo, samo zijeva u ovoj sobi i lijeno se proteže!

- Imaš pravo, jako se je ulijenio. - rekla je sićušna Pahuljica. - No, sada je i nama Pahuljicama već lagano dosta i zato ću ga ja odmah dići na noge.

- Što? Ti ćeš ga dići na noge? - s nevjericom će Prozor. - Ma, na koje noge ćeš ga podići, ti, tako majušna? Pa ti za takvo što nemaš snage!

- I ne treba mi, sad ćeš vidjeti! - uzvratu mu Pahuljica i stade kliziti niz okno.

- Što je ovo?! Zar je moguće da se okno orosilo? - upitno će Snijeg, s lijevom obrvom u zraku. - Pahuljica kako klizi niz okno, a to je loš znak. - reče s uzdahom te se nevoljko diže iz kreveta. Morao je otići k prozoru vidjeti o čemu se radi.

- Da, okno se orosilo jer je u sobi prevruće! - ljuto mu odgovori Pahuljica s okna.

- Pa onda se brzo makni, otopit ćeš se! - zabrinuto će Snijeg.

- Pa što ako se otopim? - opet će ljutito Pahuljica.

- Ako se otopiš pretvorit ćeš se u vodu i više nećeš biti lijepa Pahuljica! - Snijeg će.

- A što mi uopće vrijedi biti lijepa Pahuljica kad samo čamim u ovoj sobi? Ako postanem voda možda će mi biti manje dosadno. - uzvratu Pahuljica.

- Imaš pravo, Pahuljice, idem se i ja otopiti. - doviknu s gomile snijega druga Pahuljica.

- Stižem i ja! - kliknu i treća.

- I ja!

- I ja!

- I ja!

Zapljušta najednom sa svih strana, s ogromne gomile snijega u Snjegovoj sobi. Protestom su se oglasile sve pahuljice i istom složno pohitale k oknu. Lijeni Snijeg više nije imao izbora: u paničnom strahu da mu se ne sve ne otope p s njima i sam voda žurno je otvorio prozor te se stušio s neba onako kako snijegu zimi i priliči: da pada, pada, pada.

KRAMPUS I DJED MRAZ

- E sada mi je već stvarno dosta! - opet krenu žalopojkom nesretni Krampus. - Dosta mi je i kozjih nogu, i đavoljeg repa, ne želim više biti opasni Krampus! Svi me se boje pa svi bježe preda mnom i zato sam uvijek sam. A pogledaj Djeda Mraza - nastavi promatrajući kroz prozor veselu ciku nebrojene djece što se sjatila oko dobrodušnog djedice u crvenom plaštu. - Oko njega je uvijek gomila svijeta! Djeca mu se raduju, trče za njim, pišu mu pisma, roditelji su sretni jer su djeca sretna pa mu se i oni smiješe i svi ga na svakom koraku dočekuju s veseljem.

Bila je to inače poznata priča što si ju je Krampus ponavljao godinama, sve do te, jedne, kada je konačno odlučio da i sam postane Djed Mraz.

- Trebam samo nabaviti crveni ogrtač Djeda Mraza, pripremiti darove, staviti ih u vreću i s vrećom krenuti gradom. - mrmljao je u sebi dok je pripremao sve što mu je trebalo. A kad pak je bilo sve gotovo, kad je konačno i vreću s darovima stavio na pleća, krenuo je gradom veselo pjevajući:

*"Sad sam i ja Djedo Mraz i darove dijelim
zbog toga sam radostan, zato se veselim!
U vreći mi krasne šibe: debele i tanje
u bojama zlata veće, u bojama srebra - manje."*

Hodao je tako neko vrijeme kad najednom odjeknu gradom važno upozorenje:

"Oprez, djeco, u gradu je Krampus! Prerušen je u Djeda Mraza, no straha nema. S lakoćom ćete ga prepoznati po kozjim nogama i dugom đavoljem repu što mu izviruju ispod Djed Mrazovog ogrtača. I ne nasjedajte njegovoj pjesmi, pjesmom vas želi samo namamiti, a osobito ne nasjedajte vreći s darovima - u njoj samo šibe: veće-manje, deblje-tanje!"

Čuvši to ustrašena su se djeca odmah razbježala, odjurila svako svojoj kući, razišli se i roditelji pa je rastuženi Krampus, opet ostavši sam, sjeo na snijegom prekrivenu klupu u parku i tužno zaplakao. Opazio to Djed Mraz pa mu priđe.

- Rijetko se viđa da Krampus plače. - obrati mu se.

- I ti bi plakao da si na mom mjestu! Htio sam da djeca i mene vole kao što vole tebe pa sam i ja krenuo darivati ih. Ali kako nemam darova narezao sam u šumi šibe i obojio ih. Mislio sam da će se tako obojene svidjeti djeci pa da neće zamjeriti što je dar zapravo šiba. - ispričao je kroz suze Krampus.

- Oh, ne budi tužan, Krampus! Nisi učinio ništa loše. Naprotiv, pokazao si da si dobar, a ne zao, štoviše, željom za darivanjem pokazao si i plemenitost, pri čemu, kao što si i sam primijetio, dar i nije važan.

- Ne vjerujem, ti si dobar i samo me želiš utješiti. - kroz suze će Krampus.

- Nije istina, a to ću ti odmah i dokazati. Budući da već imaš moj ogrtač, to ja, ovoga časa, i tebe proglašavam svojim pomoćnikom. Pa ako to doista želiš biti, prestani plakati i kreni na posao. - ozbiljno će Djed Mraz.

- Naravno da želim! - poletno će Krampus, no još nije ni suze obrisao, a već ponovo zarida: - Oh, ne, ni to, nažalost neće proći!

- A zašto ne bi prošlo? - s čuđenjem će Djed Mraz. - Pa djeca znaju da ja imam pomoćnike i da ih svaku godinu trebam sve više.

- Da, znaju, ali znaju i da nemaš nijednoga s kozjim nogama i đavoljim repom!

- Oh pa noge i rep su najmanji problem! To ćemo odmah riješiti! - veselo uzvratila Djed Mraz i već slijedećeg trenutka na nogama Krampusa stvorile su se prekrasne crvene čizmice, visokih sara do preko koljena. Posve su sakrile Krampusove kozje noge, a i rep se nekako čudesno izgubio negdje ispod Djed Mrazovog crvenog ogrtača. Sada je uistinu bilo teško dokučiti krije li se ispod Djed Mrazove odjeće Krampus, ili neki drugi drugi Djedov pomoćnik.

Krampus od sreće nije znao što bi rekao. Dobio je i Djedovu vreću s pravim darovima pa hitnuvši ju na pleća ponosno je uhitio gradom. Sad mu se više nije imalo što prigovoriti zato je svoju pjesmu pjevao još glasnije nego prije.

U veselom tonu pak prihvatili su je i svi ostali stoga je učas čitav grad pjesmom grabio za Krampusom. Hodali su za tim, najnovijim, raspjevanim Djed Mrazovim pomoćnikom i sami pjevajući njegovu pjesmu, naglas, da je čitavim gradom orilo:

*"Sad sam i ja Djedo Mraz i darove dijelim
zbog toga sam radostan, zato se veselim!
Svaki dar je po izboru, prepun ih je i moj stan
a srce od sreće šapće - ostvaren je i moj san!"*

HITRIJI OD HITRIJEGA

- Hej, Vjeverice, probudi se, vani je proljeće, idemo se utrkivati! - dozivao je Zec prijateljicu Vjevericu.

- Dobro, neka ti bude, dolazim iako sam još jako, jako pospana. - uzvratila je Vjeverica zijevajući. - A do kud ćemo se utrkivati? Može li do vrha bora?

- Može. - složio se Zec pa uskliknuvši uglas: je'n, dva, tri, kreći, složni su prijatelji pojurili hitrije od hitrijega.

Jureći tako zakratko su stigli i do cilja. No dok se Vjeverica zaustavila na vrhu bora, izraslog na vrhu brijega, dotle je Zec zastao uz vrh sjene tog istog bora što ju je jutarnje sunce već bilo razvuklo čitavom dolinom podno brijega.

Ne sluteći nesporazum složni su prijatelji svaki na svom mjestu nastavili čekati jedno drugo.

- Znam zašto ne dolazi - mrmljala je Vjeverica. - Zečevi nemaju oštre pandže i zato je pitanje može li se Zec uopće uzverati uz drvo. No ja ću ga svejedno i dalje čekati, čekajući drjemuckati budući da sam još uvijek toliko pospana da mi se oči same sklapaju.

- Znao sam da je brza i spretna, ali da bi mogla prestići čak i mene, hitronogog Zeca, i to čak za toliko da je dospjela čak i zaspati, e, tomu se uistinu nisam nadao! - govorio je naglas Zec kad se na padini uz vrh sjene bora svila i sjena usnule Vjeverice. - I ne mogu vjerovati da je zaspala tako čvrsto da je uopće ne uspijevam probuditi. A morao bih. Želim joj prvi čestitati na pobjedi. - govorio je i dalje Zec i "budio" vjevericu uporno dirajući borovom granom u njenu sjenu.

No kako se sjena uopće nije micala to se i Zec umiri. Čestitat će joj kasnije, kad se konačno sama probudi, a dokad će i sam, svijen uz «nju», još malo odrijetati, odlučio je.

Svjedok ovom događaju bilo je sunce. Utrku je promatralo tek usput dok je kao i svakog jutra hitalo k najvišoj točki na nebu vukući usput za sobom brojne sjene.

Svakodnevno su ga na tom nebeskom putu pratile u stopu pa kad je i toga dana stiglo na cilj, a one se konačno stopile sa svojim stvarnim likom, oglasilo se i obližnje crkveno zvono. Najavljujući podne zazvonilo je tako gromoglasno da su se i Zec i Vjeverica, nenadano se trgnuvši iz sna, istodobno dali u suludi trk.

Vjeverica, netom probuđena, ugledavši da na boru još uvijek nema Zeca, stuštila se niz stablo ustrašeno zdvajajući:

- Ja ću biti kriva ako je Zec pao sa stabla i slomio nogu ili se skotrljao niz brijeg i opasno se ugruvao! - govorila je kroz suze. - Ja, i nitko drugi, jer sam ja predložila da cilj bude vrh bora iako sam znala da zečevi nemaju pandže kojima bi se držali, verući se uz stablo!

Jednako je bilo i sa Zecom. Jureći k vrhu brijega uspaničeno je mrmljao:

- Ja ću biti kriv ako se Vjeverici dogodilo nešto ružno! Ja, i nitko drugi, jer sam ja bio taj koji ju je prerano probudio i predložio utrku što ju je toliko izmorila da je i usred dana zaspala! A čak sam i ja zaspao pa umjesto da je čuvam dok spava stvorio sam od nje lagani šumski plijen!

Nošeni takvim mislima obezglavljeni Zec i Vjeverica umalo se nisu još i sudarili, i to točno na mjestu ispod bora, odakle su toga jutra i krenuli u utrku.

- Hej, Zec, zar se ti i ja nismo danas utkivali? - upitala je sumnjičavo Vjeverica kad je opet ugledala Zeca, srećom živog i zdravog.

- Jesmo! - ustvrdio je Zec pa presretan što opet vidi svoju prijateljicu pojasni. - Naravno da smo se utkivali i ti si pobijedila! Htio sam ti i čestitati, no nije išlo, nisam te uspio probuditi.

- Zar si ti bio na vrhu bora?

- Ma, ne, nisam rekao da sam bio na boru, rekao da sam samo da sam te budio. A i zbog čega ići na bor kad si spavala u dolini, pokraj mene, svinuta uz vrh bora?!

- Probudi se, Zeko, to nisam bila ja! - veselo će Vjeverica. - Priznajem da sam zaspala, baš tako kako si rekao, svijena uz vrh bora, no to je bilo gore, visoko na boru, na vrhu brijega!

- Dobro, a koga sam onda ja budio u dolini?

- Budio si moju sjenu, Zeko! Zato, ne priznajem ni buđenje, ni utrku, ni pobjedu.

- Oh, pa zar ćemo dan provesti bez utrke?

- Nećemo, i meni bi nedostajala, zato bi možda bilo najbolje ponoviti je.

- Može, sve prihvaćam, a gdje će biti cilj?

- Ispred Medvjedove jazbine. Medvjedu je ionako već vrijeme za probuditi se, a usput može odlučiti i o pobjedniku.

- Može, može! - oduševljeno će Zec. - Baš će biti zabavno čuti ga kako u jazbini brunda: "Tko to tamo mene budi iz zimskog sna?"

- A mi ćemo mu odgovoriti - smijuljeći se nastavi Vjeverica - da mu to proljeće kuca na vrata! Hi, hi, hi, hi!!!

I tako, nerazdvojni prijatelji uz smijeh ponovo uskliknuvši: "Je'n, dva, tri, kreći!" ponovo pojuriše u još jednu, neizostavnu utrku - hitriji od hitrijega.

ODBJEGLA MAŠTA

Sjatile se djeca oko Priče, obasuli je pitanjima, a ona šuti.

- Kakva si ti Priča kad samo šutiš?!

- Ja više i ne vjeruje u tu tvoju moć kad dosad nisi progovorila ni riječ.

- Reci barem o čemu ćeš nam pričati - lakše ćemo čekati!

- Nemate što čekati, ja i ne znam o čemu bih pričala. - konačno uzvratila Priča duboko uzdahnuvši.

- Nemaš o čemu? - stiže uglas sa svih strana.

- Da, nemam o čemu. Nemam zapravo ideju - Mašta me je napustila.

- Mašta te je napustila?! - dobaci netko s nevjericom u glasu.

- Da. Spakirala je kofer i otišla. - glasio je odgovor.

- Pa nekakav je razlog morao postojati?! - Ela će.

- Rekla je samo da ide potražiti svijet u kojem nema kompjutora.

- A zašto joj smetaju kompjutori? - ustoboči se Darko. Veliki ljubitelj kompjutora i voditelj informatičke sekcije u školi morao je ustati u zaštitu svojih sklonosti. - I kakve uopće veze imaju mašta i kompjutori?

- Čula je da kompjutor zna sve, čak i pričati priče, pa kako je ocijenila da je time postala nevažna i bespotrebna spakirala se i otišla.

- Čula je gluposti! - opet će Darko. - Kompjutor uistinu može pričati priče, ali samo one što ih ima u programu. On je čisto čudo tehnike: čip do čipa, bez kojih je nemoćan, što znači da nema maštu i da ne može izmišljati priče.

- Nisi u pravu. Moj tata može na našem kompjutoru pronaći odgovor na svako pitanje.

- usprotivi se Bruno.

- A naš kompjutor zna čak i računati. - ustvrdila je i Nina.

- Naravno da zna - ima odgovarajući program! - opet će Darko.

- Dosta svađe, idemo to provjeriti, i to odmah, ovdje, na ovom, Darkovom kompjutoru.

- predložila je Ela.

- A ako ćeš to učiniti? - provokativno će Bruno.

- Jednostavno - opet će Darko. - Izvoli, Ela, sjedni za kompjutor i zadaj mu riječi o kojima želiš da nam ispriča priču. Nije riječ o Crvenkapici i Ivici i Marici, kompjutor mora osmisлити priču, zato i ti upotrijebi maštu, dakle, zadaj mu nešto krajnje neobično. - uputi je Darko i ustupi Eli svoje mjesto za kompjutorom.

- Oh, ovo je baš zanimljivo! - pljesnu rukama Ela pa smjestivši se za kompjutor počeo pisati.

Načičkale su se istog časa oko njene glave i sve ostale, prateći tako Elinu "maštu" što je izranjala na monitoru pred njima: majmun, kokoš, ljubav, priča... molim priču... ispričaj priču... izmisli priču...

Mijenjala je Ela prema Darkovim savjetima, i savjetima ostalih i brojne druge kompjutorske naloge, pritiskala tipke OK, odnosno, ENTER, sve propisno, što je i sama znala, ali, sve je bilo uzalud, kompjutor je na svaki nalog uzvraćao istom porukom: "Naredba je nerazumljiva, ponovi naredbu".

- Baš je glup! - izgubila je živce i Ela i demonstrativno napustila mjesto za kompjutorom.

- Nije on glup, nego ti nemaš pojma! - ljutito joj se obrecnu Bruno. - I kakva ti je to priča o majmunu, kokoši i ljubavi? Gdje si uopće čula takvu glupost?

- Nisam ja ništa čula, nego ti nisi čuo Darka koji je rekao da treba izmisliti nešto neobično, upotrijebiti maštu, mnogo mašte, dragi moj, kako bi se dokazalo to što smo htjeli.

- A što smo zapravo htjeli? - podsmješljivo će Nina. - Pa Ela ne može izmisliti priču niti o otiraču za cipele, a kamoli o svemu ovome što je nadrobila na monitoru!

- Ponavljam da smo htjeli dokazati da kompjutor nema maštu, a što je po meni već i dokazao. Da je mogao smisliti priču već bi je ispisao na ekranu. - objasnio je Darko,

- U redu - pakosno će Nina - složit ću se sa svime što si rekao, čak i bez provjere ukoliko nam Ela sada sama ispriča ovu svoju priču.

- Slažem se sa Ninom. I ja ću prihvatiti njenu maštu, umjesto kompjutorske.

- Doista tako mislite? - najednom se diže prema oboma neprepoznatljiva Ela. - E, pa, dragi moji, ako baš želite čuti, udobno se smjestite, priča upravo počinje!

Svi je pogledaše, dakako, u čudu te bez riječi posjedaše. Takvu, odrješitu, nisu je još vidjeli, a doslovce umuknuše kad je započela, kao u kazalištu, jasno i glasno, kako se priču i priča, bez zamuckivanja i zastajkivanja, kao da čita iz knjige:

"Dakle, živio jednom u jednoj šumi jedan majmun. Nestашan preko svake mjere budući da sa drveća gotovo da i nije silazio! Kretao se šumom preskačući s jednog drveta na drugo sve dok jednog dana nije stigao i do posljednje grane posljednjeg drveta u šumi. A njišući se na njoj s nevjericom se zagleda prema seoskom dvorištu onkraj šume, smještenom gotovo podno drveta na kojem je visio. Dvorište je bilo veliko i prepuno zanimljivosti pa ushićeni majmun nije znao na koju bi stranu prije okrenuo glavu: prema barici prljave vode, u kojoj se praćakalo par bijelih guščica i crno-žutih patkica; prema crnom kuštravom psu, što je bjesomučno natjeravao po dvorištu malu, bijelu, mačkicu, odnosno, prema prekrasnom paunovom repu kojim se ovaj šepirio, šušureći ga sred dvorišta.

No unatoč spomenutim zanimljivostima najveću majmunovu pozornost izazvala je kokoš: obična, riđa, očerupana, krajnje neugledna, reklo bi se, što je kokodačući izjurila iz štaglja. Ugledavši je majmun je istoga časa skočio s drveta te odjurio k štaglju provjeriti je li u pravu. Posumnjao je, naime, da se u štaglju nalazi kokošje gnijezdo s jajima; njeno kokodakanje silno ga je podsjetilo na kočoperenje ptica, s čime se sretao gotovo svakodnevno po krošnjama drveća. Sjedile bi na jajima i svojim ih tijelom strpljivo grijale te ustajale samo nakratko, protegnuti noge, a što je vjerojatno učinila i ta, riđa kokoš. Bilo kako bilo tek ugledavši u štaglju ogoljena jaja u gnijezdu majmun je bez razmišljanja sjeo na njih. Malo prisilnog mira ne bi mu škodilo, rekao je sam sebi, a i koki će koristiti malo poduži odmor, pomislio je, no riđa se kokoš vratila učas, zapravo, trenutak kasnije nego je ispod majmuna zapijukalo netom izvaljeno pile! Crnog perja, crnjeg i od majmunove dlake, malo je pilence istog časa odredilo majmunovu daljnju sudbinu: precijenivši svoj doprinos u stvaranju malog bića dograbio je majmun i pile, i kokoš pa presretan zaplesavši s njima po dvorištu ushićeno povikao u pravcu šume: "Hej, šumo, čuješ li me?! Ovo je moje dijete, moje i kokino! Moj mali pilić i moja kokica moja su nova obitelj zato me više čekaj, ne vraćam se, ostajem s njima u dvorištu, zauvijek!" I tako su otad majmun, kokoš i pilić živjeli sretno i zadovoljno do kraja života!"

Završila je Ela priču a tišina što je uslijedila zazvonila je jače nego aplauz što se nakon toga prolomio. Pljeskali su svi, a povici Bravo, Ela! dolazili su sa svih strana. Eli je čestitala čak i Nina, i ispričala joj se na neukusnom komentaru.

- Ne ispričavaj se. - uzvratila je miroljubiva Ela. - Nemam pojma otkud mi sve to. Riječi su nekim čudom izvirale same od sebe i tekle poput bujice. Očito mi je mašta bila u pomoć.

- I ja ti čestitam, Ela. Stvarno ne kužim kako si uspjela izmisliti ovakvu priču. - dodao je i Bruno, također u vidu isprike.

- Čekajte, govorite li vi to o mašti kao mašti ili Mašti koja je napustila Priču? - upita najednom Darko.

- Dobro pitanje. - uključila se konačno i Priča. - Nije isključeno da se Mašta predomislila i vratila. No ako se to i dogodilo treba zahvaliti vama, osobito Eli. Kroz njenu je priču možda shvatila da joj kompjutor i nije neka konkurencija.

- Ej, tiše, ne bih da nas čuje, ako se vratila! - Ela će, šapatom.

- A ja mislim da je baš dobro da nas čuje. - ustvrdi Priča sa smiješkom. - Vidim njene kufere ispod trijema.

- Doista - Mario će. - Pa, čovječe, čitava ih je gomila!

- A čemu se čudiš? - Priča će. - Pa pravoj mašti za pravu priču uvijek milijun svakojakih sitnica treba.

- Upravo tako - uzvratila i prva krenu za Pričom pomoći Mašti ponovo ju vratiti u kuću, s brojnim koferima.

- Ti si pomogla Eli? - zapita Priča Maštu, kradom od ostalih.

- Naravno, bez njene pomoći teško da bih se uvjerila da mi kompjutor još uvijek nije konkurencija.

- No, rekla bih da si i ti priskočila?!

- Pa priču je valjalo i ispričati, zar ne? I tek da znaš baš mi je drago što i dalje ostajemo zajedno. Priča i Mašta.

SUNCE NA ODMORU

- Hej, Mjeseče, priđi načas! - pozva Sunce Mjeseca pa kad mu ovaj priđe šapnu mu na uho: - Slušaj, nebo je odsad tvoje, radi s njim što znaš, ja odlazim na odmor!

Zbunjeni Mjesec zatrepča očima, no još nije stigao reći ni riječ, ma ni usta nije stigao otvoriti, a Sunce se već izgubilo iza oblaka. A što nek bi i rekao? Pa Sunce njemu nikad nije prigovorilo što radi i za njega! Nikad mu nije spočitnulo što mu svake noći daruje svjetlost kojom se za vedrih noći razlijeva s neba da mu je čudesni sjaj opjevan više i od sunčevog! Zato je bilo razumljivo, morao si je priznati, da sada on Suncu vrati uslugu te bespogovorno odradi i njegov dio posla.

Ali, avaj! On o Sunčevom poslu nije imao pojma. Znao jest za smjenjivanje dana i noći, ali nije znao kako se to radi, još manje gdje se nalaze nebeske luči i kako ih se i kada pali i gasi. Računao je s nekakvom uputom, što mu je Sunce svakako moralo ostaviti, no dok uputu ne pronađe i malo se ne snađe odlučio je ostaviti sve kako jest. Nebeske luči će, dakle, ostati će do daljnjega otvorene.

Nije bio lijen niti je gubio vrijeme. Dok je s neba svijetlilo preturao je po nebeskim ladicama tražeći spomenutu uputu. Zavirio je bio u svaki kutak, no kada je shvatio da bi prije našao iglu u plastu sijena nego to što je tražio, nemoćno je slegnuo ramenima i odustao od daljnjeg traženja.

A kako pak s neba nije prestajalo svijetliti te ni noć sa snom nije dolazila to su neispavane životinje počinjale sve glasnije graktati, kokodakati, njištati, njakati i mukati, suncokreti u polju već su jedva držali u zraku svoje velike žute cvjetne glave, a i pospana su djeca sve silovitije plakala. Zapravo je i sav ostali svijet postajao sve nervozniji te je sve glasnije prosvjedovao k nebu.

Znao je Mjesec da su prosvjedi opravdani a i Zvijezde su mu došapnule da svjetlost predugo traje. Međutim, bio je nemoćan. Voljno ugasiti nebeske luči još uvijek nije mogao i zato je bio presretan kada su se nakon nekoliko dana nekim slučajem najednom same pogasile. Svi nezadovoljnici istom su se primirili i pozaspali tako da je i sam mogao načas odahnuti. Kažem načas jer je nakon par dana sa zemlje krenuo novi val nezadovoljstva.

- Što se to događa na nebu? Što radi Sunce i zbog čega se dan i noć ne smjenjuju po nebeskoj uri nego sad i noć traje do beskraja?! Zar nitko tamo gore ne zna da se po mraku ne može ići na posao, u školu, u vrtić, da se u mraku ne može prati, kuhati, rediti kuću, raditi u polju? - prosvjedovao je narod.

- Mrak i pčelama smeta! - oglasile su se i pčele iz košnica. - Bez sunca brojni cvjetovi ne mogu otvoriti latice, a kako neka pčela uz zatvorene latice dođe do cvjetnog praha i napravi med?

- A meni se vrat i opet ukočio! - oglasi se ponovo onaj isti suncokret u polju. - Dok je Sunca, moram gledati u nebo, dok Sunca nema, moram piljiti u zemlju, a kako i jedno i drugo predugo traje to je onda razumljivo što ja neprekidno ostajem s ukočenim vratom!

I čak ni crkveni zvon više nije mogao šutjeti.

- Meni pak se sav raspored poremetio! - rekao je. - Evo, kazaljka na satu pokazuje da je sada podne što znači da bi moja zvona sada morala zvoniti, ali budući da je vani mrak ona moraju šutjeti da ih se ni pipnuti ne smije!

- Tama predugo traje, pokušaj pravilnije odvagnuti dan i noć. - opet su Mjesecu došapnule Zvijezde.

- Rado, drage moje, ali kako? - uzvratio im je. - Ja nemam pojma kako se to radi, a Sunce mi o tome nije reklo ni riječ niti mi je ostavilo bilo kakvu uputu! - zdvojno je priznao Mjesec.

- Pa onda ga idemo pitati! - ponudiše se Zvijezde.

- Nema šanse, ne znam gdje je. - priznao je Mjesec.

- Zar ga ne možemo potražiti? - ustrajale su Zvijezde.

- Teško, moje bi se baterije mogle putem posve isprazniti i što onda? Za potragu bi nam trebao lučonoša druge vrste. - ustvrdio je Mjesec slomljena glasa.

- Ja ću pomoći, ja ću svijetliti putem. - priskoči najednom Krijesnica.

- Ti, malena Krijesnice, zar si ti uistinu toliko odvažna da nudiš takvu pomoć? - upita Krijesnicu presretni Mjesec.

- Možda i nisam, ali i ja volim i Sunce i Mjesec, i moram pomoći da se dan i noć opet uredi kako valja. - reče Krijesnica te se bez dvojbe stavi na čelo kolone.

- Hej, narode, imamo svjetlost! Krijesnica će biti lučonoša zato ćemo za njom u potragu za Suncem! - kliknuo je veselo Mjesec i prvi stao iza Krijesnice. Za njim su se poredale Zvijezde, pa ljudi, za njima životinje, čak i ribe, i ptice. Htjelo je krenuti i drveće i cvijeće, no kako bi se time pokrenula čitava planeta Zemlja to je odlučeno da biljke ipak ostanu na svom mjestu. Ostatak nepregledne kolone pak učas je bio spreman krenuti. A krenuli su na Krijesničin znak za pokret.

Prvo će obići zemljinu površinu, odlučili su i razmiljeli se po njoj. Prešpartali su je uzduž i poprijeko, okrenuli naopako i sve mravinjake, vulkane i krtičnjake, no Sunca na zemlji nije bilo. Kolona se stoga uputila k nebu. I na njem su sve pregledali. Prevrnuli su, i sve živuće i ugasle zvijezde i planete, no Suncu ni na nebu nije bilo ni traga. Sišavši stoga s neba kolona se istom spusti u more. U njem pak pregledali su i sve koraljne sprudove, i sve

podmorske zatone i uvale, okrenuli na morskome dnu i posljednju algu, školjku i zrnice pijeska, no Suncu ni u moru ne bi ni traga.

- Gospode, pa zar je u zemlju propao? - zdvajao je Mjesec.

No taman kad su se spremili ući i u zemljinu utrobu, kroz neki ugasli vulkan, najednom se morskim prostranstvom proli zasljepljujući bljesak.

Jedan je morski biser tko zna kojim slučajem baš tog časa ispao iz svoje biserne školjke i nekim čudom upao u nevidljivu morskou spilju u kojoj je skriveno Sunce mirno spavalo. Bliski susret dvaju iskri nije mogao proći običnim bljeskom, osobito se to nije moglo dogoditi bljesku u kojem su Zvijezde odmah prepoznale sunčev sjaj.

- Tu je! Našli smo ga! Našli smo Sunce! - kliknu uglas čitava kolona i istom se sjati pred onu špilju.

- Hej, Sunce, probudi se! - povikaše svi uglas.

- Dosta je bilo odmora, svijet će bez tebe propasti! - dobacio je Mjesec.

- Sunce, Sunce, otvori oči! - povikale su i Zvijezde, no od Sunca i dalje ni glasa.

Bezuspješno su se okušali i brojni drugi dobrovoljci, spremni na svoj način probuditi Sunce. Tako ga je morski krastavac šakljavao po stopalima, lignje i hobotnice prolile su mu ispred očiju čitavu tonu morskog crnila, ptice su zaorile pjevom u koru što bi i gluhog digao iz sna, ali Sunce niti da trepne.

- Ako neće milom, onda će silom. - promrsio je na kraju i stari morski jež te se pružio bodljom prema Sunčevoj stražnjici piknuvši ga u nju tako silovito da je Sunce istoga trenu otvorilo oči i skočilo uvis kao da si ga šilom uboo.

- Što je ovo? - zapita s čuđenjem ugledavši pokraj sebe u moru čitav svijet.

- Došli smo po tebe. - doprlo je sa svih strana.

- Zašto? Pa ostavio sam vam Mjesec!

- Jesi, ostavio si me, ali bez punjača nebeskih baterija i upute o smjenjivanju dana i noći. uvrijeđeno će Mjesec.

- Oh, pa ako je samo to u pitanju onda nema problema. Evo, punjač ti dajem odmah, zaboravio sam ga u džepu, a što se upute tiče mislim da se jedna još uvijek nalazi u onoj, mojoj, skrivenoj ladici na nebu. Da, tu je i ključ od te ladice samo pazi da ga ne izgubiš. - pokušalo je Sunce produljiti ugodan odmor, no morski jež se isprsi pred njim još dužom i oštrijom bodljom od prethodne.

- Žao mi je, voljeno, Sunce, ali neće moći! - reče Mjesec.

- Tako je, neće moć. - doda i onaj stari morski jež okrenuvši se onom istom bodljom prema Suncu. Ugledavši ga Sunce konačno izađe iz špilje i ponovo krenu k nebu, putem na kojem ga je pratio čitav svijet.

